การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น เพื่อการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา*

A STUDY OF THE CURRENT SITUATION, DESIRED CONDITIONS, AND ESSENTIAL NEEDS FOR DEVELOPING A COLLABORATIVE NETWORK TO IMPROVE THE QUALITY OF PRIMARY SCHOOLS

วิสิทธิ์ศักดิ์ กาญจนสุวรรณ[1], พายุพงศ์ พายุหะ[2] และ ชัยยุทธ ศิริสุทธิ์[3]

Wisithsak Kanchanasuwan[1], Bhayubhong Bhayuhah[2] and Chaiyuth Sirisuthi[3]

[1-3]มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

[1-3]Northeastern University, Thailand

Corresponding Author's Email: Wisithsakkanchanasuwan@gmail.com

วันที่รับบทความ : 17 พฤษภาคม 2569; วันแก้ไขบทความ 26 มิถุนายน 2569; วันตอบรับบทความ : 28 มิถุนายน 2569

Received 17 May 2026; Revised 26 June 2026; Accepted 28 June 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น เพื่อการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ 1) ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 183 คน 2) ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 396 คน และ 3) ครู (หัวหน้าวิชาการ) โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 396 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง

Citation:

*วิสิทธิ์ศักดิ์ กาญจนสุวรรณ, พายุพงศ์ พายุหะ และ ชัยยุทธ ศิริสุทธิ์. (2569). การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(4), 1150-1165.

Wisithsak Kanchanasuwan, Bhayubhong Bhayuhah and Chaiyuth Sirisuthi. (2026). A Study Of The Current Situation, Desired Conditions, And Essential Needs For Developing A Collaborative Network To Improve The Quality Of Primary Schools. Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(4), 1150-1165.;

DOI: https://doi.org/10.

Website: https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/

ของ Krejcie & Morgan และการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบันเท่ากับ 95 % มีค่าความเชื่อมั่นสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 95 % มีค่าความเชื่อมั่นความต้องการจำเป็นเท่ากับ 95 % สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

ผลการวิจัย

1) สภาพปัจจุบันของการจัดการเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการสร้างพันธกรณีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในขณะที่ด้านความไว้วางใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านการตัดสินใจร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในขณะที่ด้านการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2) ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนา เรียงตามลำดับค่าดัชนี ดังนี้ ด้านการปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนมีค่าสูงสุด ซึ่งแปลความหมายได้ว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาการจากสภาพปัจจุบันไปยังสภาพที่พึงประสงค์ รองลงมา ได้แก่ ด้านความไว้วางใจ ด้านการปฏิบัติกิจกรรมร่วม ด้านการสร้างความตระหนักร่วม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ด้านการตัดสินใจร่วม และด้านการสร้างพันธกรณี โดยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาการจากสภาพปัจจุบันไปยังสภาพที่พึงประสงค์ตามลำดับ

คำสำคัญ: สภาพปัจจุบัน, สภาพที่พึงประสงค์, ความต้องการจำเป็น, การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ

Abstract

This research aims to study the current situation, desired state, and needs for developing a collaborative network to improve the quality of primary schools. The sample group consisted of: 1) 183 directors of the educational supervision, monitoring, and evaluation group under the Office of the Basic Education Commission; 2) 396 primary school principals; and 3) 396 primary school teachers

(heads of academic affairs). The sample size was determined using the Krejcie & Morgan table and stratified random sampling. The data collection instrument was a 5-level Likert scale questionnaire with a reliability coefficient of 95% for the current situation, 95% for the desired state, and 95% for the needs assessment. The statistical methods used for data analysis included mean, standard deviation, and revised needs prioritization index.

The findings are as follows:

1) The current state of managing collaborative networks to improve the quality of education in primary schools was found to be at a high level. Considering each aspect, the aspect of commitment had the highest average score, while the aspect of trust had the lowest. The overall desired state was at the highest level. Considering each item, the aspect of joint decision-making had the highest average score, while the aspect of participation had the lowest.

2) The results of the needs analysis for managing collaborative networks to improve the quality of education in primary schools showed that the priority index of developmental needs, in order of index value, was as follows: reciprocal interaction had the highest value, which means the rate of developmental change from the current state to the desired state. This was followed by the aspects of trust, joint activities, shared awareness, participation, shared vision, joint decision-making, and commitment, with the rate of developmental change from the current state to the desired state in that order.

Keywords: Current situation, Desired situation, Needs, Development of cooperation networks

บทนำ

คุณภาพของการจัดการศึกษาหรือการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ มีความสำคัญต่อระบบการศึกษาในปัจจุบันเป็นอย่างมาก (Kyriakides and Campbell. 2004) แนวคิดนี้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาของประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม เห็นได้จาก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้แสดงให้เห็นถึงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรมคุณธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพสถานศึกษา พ.ศ. 2553. 2553) สถานศึกษาต้องปฏิรูปหรือเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นระบบทั้งวัฒนธรรมของความเชื่อ ความคิด และการปฏิบัติที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตามขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการ (Hill and King. 1997) ต้องมีการรวมพลังในการดำเนินงานโดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กร บุคคล ทั้งภาครัฐและเอกชน การรวมกลุ่มสถานศึกษาจึงเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและเสริมพลังให้สถานศึกษาสามารถจัดบริการได้กว้างขวางหลายรูปแบบ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546; Li LanQing. 2005) การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีเอกภาพด้านนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ ในมาตรา 22 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ส่วนมาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังสถานศึกษาโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2556) โดยมุ่งหวังให้เกิดกระบวนการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา (Baker and Holsinger. 1996)

ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาที่สำคัญคือ ความด้อยประสิทธิภาพของการศึกษาไทยที่รัฐต้องเปลี่ยนการจัดการศึกษาใหม่ ในเรื่องการจัดสรรงบประมาณ การจัดลำดับความสำคัญของการลงทุน การกระจายอำนาจลงสู่หน่วยปฏิบัติเพื่อเพิ่มความหลากหลายที่จัดการศึกษาที่เน้นตัวเด็กและสนอง ความต้องการของท้องถิ่น การระดมกำลังเพื่อการจัดการศึกษา (All for Education) แทนการจัดการในลักษณะที่ยึดติดเชิง

ภารกิจ/หน้าที่ (Function) ว่าการศึกษาเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการอย่างเดียว ซึ่งมีระบบบริหารที่ติดยึดกับกฎระเบียบสูงมากกว่าการบริหารเพื่อเป้าหมาย อีกทั้งไม่จัดลำดับความสำคัญในการลงทุนเพื่อเด็ก การบริหารจัดการที่ขาดประสิทธิภาพ คุณภาพการศึกษาของเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะเครือข่ายความร่วมมือที่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน และการปิดกั้นโอกาสของภาคีเครือข่ายของสังคม การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. 2557; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556) ดังนั้น จุดมุ่งหมายที่สำคัญยิ่งของการปฏิรูปการศึกษาคือ การยกระดับคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่หลายฝ่ายควรเข้ามาร่วมสร้างสรรค์วิธีการ ไม่ปล่อยให้เป็นเรื่องของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพราะการเปลี่ยนแปลงอย่างพลวัตของความรู้นำมาซึ่งเงื่อนไขที่ซับซ้อนที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันหลายมิติโดยเฉพาะมิติทางด้านสังคม เศรษฐกิจและความเลื่อมล้ำ (ไพโรจน์ คีรีรัตน์. 2554) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาต้องดำเนินงาน โดยมีแนวคิดที่น่าสนใจและได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย เช่น กระบวนการพัฒนาโดยการใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด การจัดการความรู้ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ เป็นต้น ซึ่งการนำแนวคิดเหล่านี้ไปดำเนินงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของสถานศึกษามิใช่เป็นการเพิ่มภาระงานที่มากขึ้น แต่เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนมีระบบหรือวิธีการพัฒนา ในการขับเคลื่อนให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556) ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมาช่วยให้การทำงานร่วมกันในทีมประสบความสำเร็จโดยเฉพาะการสร้างความสัมพันธ์และการแสวงหาผลงานที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กร และบุคคล ทั้งภาครัฐและเอกชน และการรวมกลุ่มสถานศึกษาจึงเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและเสริมพลังอำนาจให้สถานศึกษา สามารถจัดบริการได้กว้างขวางหลายรูปแบบ โรงเรียนในฐานะเป็นองค์กรทางสังคมที่มีเป้าหมายร่วมกันและมีการเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมภายนอก (Gee. 1996) จึงเกิดแนวคิดของการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในรูปแบบของความร่วมมือในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยการจัดการศึกษาและสร้างเครือข่ายทางการศึกษาระหว่างสถานศึกษา เพื่อก่อให้เกิดคุณภาพแก่เด็กและเยาวชนของชาติ ดังนั้นแนวทางการพัฒนาในรูปแบบใหม่จึงจำเป็นต้องแสวงหาวิธีการที่จะทำให้นักพัฒนาปรับเปลี่ยนแนวคิดและบทบาทของตนในการเป็นผู้กระตุ้นและดึงศักยภาพของประชาชนให้

เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้มากขึ้น ด้วยประสบการณ์ของการพัฒนาที่ผ่านมาเป็นส่วนช่วยทำให้มองเห็นการนำแนวคิดการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของประชาชนมาเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาที่สำคัญ ทำให้มองเห็นได้ชัดเจนว่าความหมายของการพัฒนาไม่ว่าจะกว้างขวางครอบคลุมเพียงใด จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาในทุกเรื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2545)

จากการศึกษาแนวคิดการทำงานในเครือข่ายประสบความสำเร็จ คือ ความร่วมมือ (collaboration) (Luthans. 2002) ซึ่งการทำงานร่วมกันเป็นการทำงานของกลุ่มบุคคล จากการศึกษาพบว่า ความร่วมมือมิได้ส่งผลเพียงแค่ให้การทำงานในเครือข่ายประสบความสำเร็จเท่านั้น หากยังส่งผลให้การดำเนินงานอื่น ๆ ประสบความสำเร็จด้วย อาทิ การปฏิรูปสถานศึกษา การปฏิรูป การเรียนรู้ การพัฒนาครู (Southworth. 2000; O'shea & O'shea. 2002) ความร่วมมือจึงเป็นแนวทางที่ควรส่งเสริมและทำให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล กลุ่ม และองค์กร ทั้งนี้ Mathews (1996) ได้เสนอแนวคิดการเสริมสร้างความเข้มแข็งและระดับความเข้มแข็งของการรวมพลังในชุมชนเพื่อให้เห็นช่องทางและโอกาสในการพัฒนาคือ โครงสร้างพื้นฐานที่ดี ได้แก่ โอกาสและแหล่งพบปะแลกเปลี่ยนเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน ตลอดจนการรวมกลุ่มกันของคนในชุมชน กระบวนการเรียนรู้และตัดสินใจร่วมกันระหว่างคนในชุมชน ลักษณะความเป็นผู้นำและภาวะผู้นำของประชาชนในชุมชน ระดับความต้องการเกี่ยวกับการพึ่งตนเองและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตน ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับสถาบันต่าง ๆ ความรู้สึกในการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน ความสามัคคีและความร่วมมือระหว่างฝ่ายต่าง ๆ และศักยภาพการมีส่วนร่วมของชุมชน Anthony (1978) กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ ก่อให้เกิดความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ทำให้มีความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารมีมากขึ้นเมื่อพนักงานได้มีส่วนร่วมตัดสินใจกับฝ่ายบริหาร พนักงานยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ทำให้การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น มีหลายคนช่วยกันคิดในเรื่องเดียวกัน เกิดความรอบคอบและการติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดียิ่งขึ้น ซึ่งการทำงานในลักษณะเครือข่ายในการแก้ไขปัญหาเป็นทางเลือกประการหนึ่งที่มีความสำคัญมากขึ้น (วีระศักดิ์ เครือเทพ. 2557) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือควรอยู่บนพื้นฐานวัตถุประสงค์ร่วม มีความรัก มีการกระทำร่วมกันและมีการเรียนรู้ร่วมกัน มีการทำงานร่วมกัน มีการแบ่งงานกันทำ มีการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน บทบาทของความร่วมมือจะขยายออกไปจากการให้ความร่วมมือทางด้านการศึกษาไปสู่ความร่วมมือในการสร้าง

ความเข้มแข็งในด้านอื่นอีก โดยเฉพาะเครือข่ายสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดกลุ่มบุคคล หรือหน่วยงาน องค์กร ที่สมัครใจที่จะทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ (อุทัย ดุลยเกษม และอรศรี งามวิทยาพงศ์. 2540) องค์ประกอบหลักของเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ การมีสมาชิกผู้นำเครือข่าย การมีส่วนร่วมของสมาชิก การเรียนรู้ร่วมกัน การลงทุน การสื่อสาร มีกิจกรรมร่วมกัน การมีผลประโยชน์ร่วมกันและความสนใจร่วมกัน รวมทั้งสมาชิกต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน มีความเสมอภาค สมัครใจ การแลกเปลี่ยนการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานโดยมีจุดหมายร่วมกัน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2545; ชินสัคค สุวรรณอัจฉริย. 2549; Greenberg and Baron. 2008) ด้าน Keith Walker, Benjamin Kutsyuruba, Brian Noonan (2011) ได้ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว เพราะการดำเนินงานมีลักษณะเป็นพหุภาคีไม่ใช่หน้าที่ของภาครัฐ หรือเอกชนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ควรเป็นหน้าที่ของทุกคนโดยเริ่มตั้งแต่การเริ่มสร้างเครือข่ายการตรวจติดตาม การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ควบคู่ไปกับการดำเนินงานเครือข่าย เนื่องจากการดำเนินงานด้านโครงสร้างเครือข่ายจะต้องมีการปฏิสัมพันธ์มากกว่าเป็นรูปแบบคงที่ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้จริงและสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนประถมศึกษา

จากสภาพปัญหาและเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู ได้มีการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา โดยมุ่งศึกษาการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้และจะต้องสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปกครอง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ชุมชน ตลอดทั้งสังคมโดยรวม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อ

พัฒนาการเรียนรู้ต้องอาศัยความรับผิดชอบร่วมทั้งในระดับประเทศ ระดับเครือข่าย และระดับสถานศึกษา ทั้งนี้ต้องอาศัยแนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารหรือการจัดศึกษา การจัดการการเรียนรู้ มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนและการสอนเป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดเกี่ยวข้องกับแนวคิดหลากหลายกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สังคมไทยในปัจจุบันกำลังเรียกร้องความรับผิดชอบร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้ง ในระดับประเทศ และระดับสถานศึกษาซึ่งต้องศึกษาถึงระดับชั้นเรียน เพราะเกี่ยวข้องกับคุณภาพของหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ อันจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังนี้ ในบริบทของการศึกษาคำว่า “คุณภาพ” มีหลากหลายความหมายและยังไม่สามารถลงข้อสรุปที่ชัดเจน (รัตนา ดวงแก้ว. 2546.)

UNICEF (2000 : 4-20) ได้ให้ความหมาย “คุณภาพ” ไว้ว่า หมายถึงคำที่มักใช้ในความหมายเดียวกับคุณภาพ ได้แก่ ประสิทธิภาพ (Efficiency) ประสิทธิผล (Effectiveness) และความเสมอภาค (Equity) ถึงแม้คำจะแตกต่างกันแต่นักการศึกษาปัจจุบันเห็นสอดคล้องกันว่า คำเหล่านี้ประกอบกันเป็นมิติพื้นฐานของการศึกษาที่มีคุณภาพ ดังนั้น คุณภาพการศึกษาตามแนวคิดของ UNICEF จึงพิจารณาจาก 5 ประการ คือ 1) ผู้เรียนที่มีคุณภาพ (Quality Learners) หมายถึง ผู้เรียนที่มีสุขภาพแข็งแรง มีภาวะโภชนาการที่ดี มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือการเรียนรู้จากครอบครัวและชุมชน 2) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (Quality Learning Environments) หมายถึง สภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย ป้องกันการคุกคามทางเพศ และมีการจัดหาทั้งทรัพยากร และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ เหมาะสม 3) เนื้อหาที่มีคุณภาพ (Quality Content) หมายถึง เนื้อหาต้องสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างหลักสูตร หนังสือ สื่อ อุปกรณ์การเรียน และ ทักษะพื้นฐาน โดยเฉพาะการอ่านออก เขียนได้ และการคิดคำนวณ รวมถึงทักษะชีวิตที่เด็กจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพที่ดี ความปลอดภัย ความรู้เรื่องเพศศึกษา การโภชนาการ การป้องกันการติดเชื้อต่าง ๆ อาทิเช่น โรคเอดส์ 4) กระบวนการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ (Quality Processes) หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนที่ครูเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในบรรยากาศของห้องเรียนนอกห้องเรียนมีการ บริหารจัดการที่ดี ครูมีทักษะการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียนและลดช่องว่างความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 5) ผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ (Quality Outcomes) หมายถึง ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องสะท้อนถึง

ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เชื่อมโยง กับเป้าหมายการศึกษาของชาติ และการมีส่วนร่วมของสังคม สรุปได้ว่าคุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม ปณิธานและภารกิจของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาตามนโยบายการพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ ตลอดจนปณิธานและ ภารกิจเฉพาะในการจัดการศึกษา ดังนั้นคุณภาพการศึกษาควรประกอบด้วยผู้เรียนที่มีคุณภาพ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เนื้อหาที่มีคุณภาพ กระบวนการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ นั่นคือผลที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาเครือข่ายชุมชนความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 1) ประชากรในการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย (1) ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 คน (2) ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 28,715 คน และ (3) ครู (หัวหน้าวิชาการ) โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 28,715 คน 2) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย (1) ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 คน (2) ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 396 คน และ (3) ครู (หัวหน้าวิชาการ) โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 396 คน

3. เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ศึกษาแนวคิด หลักการและวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 1) ร่างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเครือข่ายความ

ร่วมมือเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา มีองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือ (Collaboration Network) ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ (1) การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน (Interaction) (2) การมีวิสัยทัศน์ร่วม (Common vision) (3) การมีส่วนร่วม (Participation) (4) ความไว้วางใจ (trust) (5) การสร้างความตระหนักร่วม (Awareness) (6) การสร้างพันธกรณี (Obligation) (7) การปฏิบัติกิจกรรมร่วม (Collaborate) และ (8) การตัดสินใจร่วม (Decision Making) 2) นำเสนอร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น 3) ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน 4) นำสารสนเทศที่ได้จากการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญไปใช้ในการปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และ 5) จัดพิมพ์แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนารูปแบบการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อนำไปใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.2 การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC : Index of Item Objective Congruence)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการประสานความร่วมมือดังต่อไปนี้ 1) ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา และครู (หัวหน้าวิชาการ) โรงเรียนประถมศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถามถึง ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา และครู(หัวหน้าวิชาการ) โรงเรียนประถมศึกษาทางไปรษณีย์ และ 3) ผู้วิจัยประสานเพื่อขอข้อมูลในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่ส่งข้อมูลตอบกลับภายในระยะเวลาที่กำหนด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นมาปรับปรุง

6. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากข้อ 4 มาวิเคราะห์หาค่า

ดัชนีลำดับความสำคัญ (Priority Setting)ของความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยใช้สูตร (สุวิมล ว่องวานิช. 2550)

$$\text{PNI modified} = \frac{I-D}{D}$$

เมื่อ PNI modified คือ ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนสภาพที่พึงประสงค์

D คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนสภาพปัจจุบัน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังตาราง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ระดับการปฏิบัติโดยภาพรวม

ที่	การจัดการเครือข่ายความร่วมมือ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\overline{X}$	S.D	ระดับปฏิบัติ	$\overline{X}$	S.D	ระดับปฏิบัติ
1	ด้านการปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน	3.62	.87	มาก	4.80	.38	มากที่สุด
2	ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม	3.73	.63	มาก	4.77	.36	มากที่สุด
3	ด้านการมีส่วนร่วม	3.69	.62	มาก	4.75	.36	มากที่สุด
4	ด้านความไว้วางใจ	3.65	.80	มาก	4.81	.37	มากที่สุด
5	ด้านการสร้างความตระหนักร่วม	3.71	.74	มาก	4.81	.36	มากที่สุด
6	ด้านการสร้างพันธกรณี	3.85	.67	มาก	4.81	.38	มากที่สุด
7	ด้านการปฏิบัติกิจกรรมร่วม	3.66	.78	มาก	4.81	.40	มากที่สุด

8	ด้านการตัดสินใจร่วม	3.81	.73	มาก	4.82	.36	มากที่สุด
	โดยรวม	**3.71**	**0.73**	**มาก**	**4.79**	**0.37**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ สภาพปัจจุบันโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการสร้างพันธกรณีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในขณะที่ด้านความไว้วางใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านการตัดสินใจร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในขณะที่ด้านการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

อภิปรายผล

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านการสร้างพันธกรณีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในขณะที่ด้านความไว้วางใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านการตัดสินใจและด้านความตระหนักมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในขณะที่ด้านการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สอดคล้องกับ Walker และคณะ (2011) ได้ศึกษาความไว้วางใจในการบริหารงานในสถานศึกษามีความเปราะบางมาก จากการศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญถึงรับรู้มีเกี่ยวข้องกับความไว้วางใจ แต่ด้านที่เปราะบางของการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษามักจะมีการจัดการกับความไว้วางใจที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือจะถูกคุกคามและความสัมพันธ์ ไว้วางใจที่จะแตกแยกเชื่อถือที่เกี่ยวข้องปัญหาความเปราะบางให้ความไว้วางใจและบ่อยครั้งที่ดูเหมือนจะเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้ากลุ่มงานหรือผู้บริหารระดับต้นและอื่น ๆ ทีมงาน ผู้ปกครองและนักเรียน ผู้ว่าจ้างส่วนใหญ่ของเวลาในขณะที่ผู้นำรู้สึกว่าต้องรับผิดชอบส่วนบุคคลที่จะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแน่ใจว่าทั้งหมดถูกรักษาไว้และถ้าแตกแยกบูรณะความเชื่อที่แพร่หลายในหมู่ผู้เข้าร่วมในการศึกษาคือความไว้วางใจความสัมพันธ์ที่เปราะบางและแม้ว่าความแตกแยกมักจะเป็นเรื่องที่หวังในการบูรณะและการฟื้นริเริ่ม คุณค่าการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า การส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจการตัดสินใจทางจริยธรรมและสถานการณ์

ไว้วางใจระหว่างผู้บริหารโรงเรียนแคนาดา ในขณะที่การอภิปรายของความไว้วางใจและหน่วยงานคุณธรรมนำเสนออย่างแน่นอนในวรรณคดีศึกษาไม่มากคือที่รู้จักกันเกี่ยวกับบทบาทของตัวเองรับรู้ของหัวหน้ากลุ่มงานหรือผู้บริหารระดับต้น เป็นทั้งตัวแทนคุณธรรมและนายหน้าไว้วางใจ นอกจากนี้เป็นที่รับรู้จำเป็นสำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพในพื้นที่ของความไว้วางใจในการเป็นผู้นำด้านการศึกษาหลักสำคัญแคนาดาไว้ใจครูใหญ่กรอบของความจำเป็นคือ ความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจ ส่วน Agosto และคณะ (2013) ได้ทดสอบการศึกษาประโยชน์ของการผสมผสานการใช้เทคโนโลยีทางสังคมเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและการแบ่งปันความรู้ในหลักสูตร Face-To-Face การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าหลักสูตร LIS การสอนแบบดั้งเดิมจะได้รับประโยชน์กว่าใช้วิธีผสมผสมผสานการศึกษาที่ประกอบด้วยวิชาสังคมเทคโนโลยี โดยมีเงื่อนไขว่าการผสมจะทำด้วยความระมัดระวังและความคิดการวางแผนรู้วิธีที่ดีที่สุดเพื่อโครงสร้างผสมผสาน หลักสูตรสามารถเรียนรู้การทดลองและข้อผิดพลาดกระบวนการกับหลักสูตรตัวอย่างในปัจจุบัน เช่น การมีส่วนร่วมของนักเรียนไม่เท่ากัน พิสูจน์แล้วว่าเป็นอุปสรรคต่อการทำงานร่วมกันอย่างแท้จริง ในหมู่นักเรียนที่ได้รับมอบหมายเพิ่มขึ้น ความร่วมมือที่แท้จริงเกิดขึ้นเฉพาะการมีส่วนร่วม การมีปฏิสัมพันธ์ และการสังเคราะห์ การให้สัมผัสกับเทคโนโลยี สังคมไม่ได้อยู่ในตัวเอง แต่การทำงานร่วมกันและการสร้างชุมชนร่วมกัน ไม่เพียงแต่จะต้องได้รับการ จัดสรรเทคโนโลยีที่เลือกพวกเขาจะต้องถูกรวมเข้ากับการเรียนการสอน/การเรียนรู้ สภาพแวดล้อม (ไม่ว่าจะออนไลน์หรือแบบผสมผสาน) ในรูปแบบที่สนับสนุนพฤติกรรมของนักเรียนที่ต้องการและผลการเรียนรู้ เกณฑ์สำหรับการเลือกเทคโนโลยีเพื่อที่นักเรียนที่ประสบความสำเร็จการทำงานร่วมกัน รวมถึงการสนับสนุนที่แข็งแกร่งของการอำนวยความสะดวก การทำงานร่วมกัน ของนักเรียนได้อย่างง่ายดาย นอกจากนี้การบูรณาการที่ประสบความสำเร็จ ในสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน/การเรียนรู้ ต้องมีระดับสูงของการมีส่วนร่วมจากอาจารย์ผู้สอน ที่สำคัญของการทำงานร่วมกันที่จะเพิ่มขึ้นคือ อาคาร ชุมชน มีส่วนร่วมและเรียนรู้ของนักเรียน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีกรอบแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในด้านการสร้าง

ความไว้วางใจและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 2. หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างความน่าเชื่อถือ การตัดสินใจเชิงจริยธรรม และการบริหารความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อลดความเปราะบางของความไว้วางใจในองค์กร **ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้** 1. โรงเรียนประถมศึกษาควรจัดกิจกรรมสร้างความไว้วางใจระหว่างบุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างต่อเนื่อง เช่น เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประชุมเครือข่ายสม่ำเสมอ และการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างแท้จริง 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกระดับในกระบวนการพัฒนาเครือข่าย โดยออกแบบกลไกการมีส่วนร่วมที่หลากหลายและเข้าถึงได้ง่าย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการมีส่วนร่วมที่เป็นอุปสรรคต่อความร่วมมือที่ยั่งยืน **ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป** 1. การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความไว้วางใจในเครือข่ายความร่วมมือของโรงเรียนประถมศึกษาในบริบทไทย เพื่อให้เข้าใจสาเหตุและแนวทางแก้ไขได้อย่างรอบด้านกว่าการวิจัยเชิงปริมาณ 2. การวิจัยรูปแบบการจัดการเครือข่ายความร่วมมือที่ประสบความสำเร็จ (Best Practice) ของโรงเรียนประถมศึกษาในแต่ละบริบทพื้นที่ เพื่อนำมาพัฒนาเป็นแนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การบริหารการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. “กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพสถานศึกษา พ.ศ. 2553,”. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 23 ก หน้า 22 - 35 (2 เมษายน 2553).

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). การจัดการเครือข่าย:กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ส. เอเชียเพลส.

ชินสัคค สุวรรณอัจฉริย. (2549). เครือข่ายทางสังคม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2549). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ไพโรจน์ คีรีรัตน์. (2554). การสอนครูทำวิจัย. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

รัตนา ดวงแก้ว. (2546). การประยุกต์ใช้งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 14. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2557). วรรณกรรมปริทัศน์เรื่อง Governing by Network. สถาบันพระปกเกล้า.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

———. (2556). การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เล่ม 5. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). สะท้อนปัญหาและทางออกตอบโจทย์ปฏิรูปการศึกษาไทย. วารสารการศึกษาไทย, 11(116), 3–11.

อุทัย ดุลยเกษม และอรศรี งามวิทยาพงศ์. (2540). พัฒนากรอบความคิดและเครื่องชี้วัดเพื่อการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการศึกษากับชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

Agosto, D. E., et al. (2013). Testing the benefits of blended education: Using social technology to foster collaboration and knowledge sharing in face-to-face LIS courses. Journal of Education for Library and Information Services, 54(2), 94–107.

Anthony, W. P. (1978). Participative management. Addison-Wesley.

Baker, D. P., & Holsinger, D. B. (1996). Human capital formation and school expansion in Asia: Does a unique regional model exist? International Journal of Comparative Sociology, 37, 159–173.

Gee, J. (1996). Social linguistics and literacies: Ideology in discourses. Falmer Press.

Greenberg, J., & Baron, R. A. (2008). Behavior in organizations (9th ed.). Prentice Hall.

Hill, M. A., & King, E. M. (1993). Women's education in developing countries. Johns Hopkins University Press.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610.

Li, L. (2005). Education for 1.3 billion: Former Chinese Vice Premier Li Lanqing on 10 years of education reform and development. Penguin Books.

Luthans, F. (2002). Organizational behavior. McGraw-Hill.

O'Shea, D. J., & O'Shea, L. J. (1997). Collaboration and school reform: A twenty-first century perspective.

Southworth, G. (2014). How primary school learn.

UNICEF. (2000). Defining quality in education. United Nations Children's Fund.

Walker, K., et al. (2011). The fragility of trust in the world of school principals. Journal of Educational Administration, 49(5), 471–494.